

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

ALLÉEN 3

LÆSØ KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

7.2.2013
Troels Østergaard Jørgensen
2011-7.82.07/825-0001

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Læsø kommune
Alléen 3, 9940 Læsø
Alléen 3
1989
Det tangtækte længehus (1870)

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Alléen 3 er et delvist tangtækket længehus beliggende øst-vest, tæt ved vejen og omgivet af tæt bevoksning.

Bygningen er opført af sort opstolpet, spinkelt bindingsværk med hvidkalkede tavler. Bindingsværket er uden skråbånd, og udført hovedsageligt uden dækker. Enkelte steder er facaden omsat i grundmur. Taget er tækket med tang på den nordlige tagflade og den nordøstlige gavl. De to øvrige tagflader er tækket med strå. I rygningen er to skorstene med sokkel og krave. Mønningen er udført med tørv. På den sydlige gavl er en sort luge af træ. Vinduerne er hovedsagligt torammede og opsprossede. Døre og vinduer er rødmaledede. På nordsiden findes en ældre revledør samt en nyere fyldingsdør, og på sydsiden er en nyere beklædt dør.

I det indre er en velbevaret planløsning med stuer mod syd og værksted mod nord. I midten af huset er køkken og bad. Køkken og bad er af nyere dato, og mod øst findes et værksted med trappe til loftrummet. I stuerne er synlige loftbjælker med bræddeløfter, og der er bræddegulve. En del ældre fyldingsdøre er bevaret.

— BYGNINGSHISTORIE

Bygningen er opført omkring år 1870, og har oprindeligt haft tang på hele tagfladen.

— KILDER

Tangtækte Bygninger På Læsø. Arbejdsrapport nr. 6, 1988. Planstyrelsen.

Læsø Tanggårde. Rapport vedrørende Læsø tanggårde. Juni 2008. Udarbejdet for Kulturarvsstyrelsen. Erik Einar Holms Tegnestue APS.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

For Alléen 3 er den miljømæssige værdi knyttet til beliggenheden tæt ved vejen, som i kraft af den på vinkelrette placering i forhold til vejen giver bygningen en rumskabende karakter i landskabet. Hertil kommer de relativt ukultiverede græsflader på begge sider af huset, som bidrager til oplevelsen af længehuset, hvor huset og de omkringliggende flader glider sømløst over i det omgivende landskab. I den større skala indgår Alléen 3 i et forløb af tangtængede huse med Alléen 1 og Alléen 5, som udgør et sammenhængende tangtænget miljø.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Bygningens kulturhistoriske værdi knytter sig til det egnskarakteristiske tangtag og bindingsværket. Tangtagenes traditionelle opbygning ses på undersiden af taget, ved de synlige vasker, der består af store mængder sammensnoet ålegræs, der er fæstnet på de nederste 3-4 lægter for at danne en vold, hvorpå resten af taget udlægges som løst ålegrås, der trampes fast. Mønningen, som udgøres af tørv hentet fra stranden, samt udskæringerne omkring vinduerne er ligeledes vidnesbyrd om de særlige lokale håndværksmæssige traditioner.

Bygningens egnskarakteristiske, simple bindingsværk er en konsekvens af, at der i en lang periode næsten ingen træer var på Læsø, idet træet var brugt som brændsel i saltsyderierne. Man har derfor i stor stil benyttet tømmer fra skibe, som strandede på de langstrakte flade rev omkring øen.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Bygningens arkitektoniske værdi knytter sig til bygningens langstrakte, smalle bygningskrop, det taktfaste bindingsværk samt til tangtagets store volumen med vaskervolden nederst. Tagets organiske udtryk i kontrast til bygningens smalle, langstrakte hovedform giver huset et egnstypisk udtryk, der naturligt falder ind i omgivelserne.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til det samlede volumen, facaderne i enkelt og spinkelt bindingsværk, tangtaget med to skorstene og ubrudte tagflader samt de tangtækkede gavle, gavllugen og de traditionelt udførte døre og vinduer. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den delvist bevarede grundplan, bræddeloftene og det synlige bjælkelag, samt den uudnyttede tagetage.

— ANBEFALINGER

Nyere døre og vinduer bør på sigt skiftes til bygningsdele, der i materialer og udførelse svarer til husets alder og byggeskik, ligesom de eksisterende ældre døre og vinduer.

Tangtaget bør fornyes, og på sigt udføres på hele tagfladen, da det ville styrke anlæggets bærende fredningsværdier, samt styrke sammenhængen med de øvrige fredede, tangtængede ejendomme beliggende på Alléen 1 og Alléen 5.